

Materiaalverwijzing

Alfabetisering Vlaanderen

Achtergrondliteratuur

Bohnen, Ella & Marga Tubbing: **Leren lezen en schrijven. Hartstikke moeilijk? Deel 1 en 2.** Amersfoort: SVE, 1984. 200p. Prijs: 600 fr.

Over de opbouw van lezen en schrijven voor volwassenen. In deze uitgave wordt aandacht besteed aan de systematiek rond leren lezen en schrijven vanuit het principe van ervaringsleren.

Deel 1 bevat informatie over het bijhouden van vorderingen van deelnemers, het evalueren, het analyseren van problemen die deelnemers hebben met schrijven, het voorbereiden op lange termijn en het voorbereiden van een bijeenkomst.

Deel 2 is vooral een naslagwerk voor begeleiders. Na een inleidend hoofdstuk over uitleg en oefenen wordt een groot aantal spellingsproblemen uitgewerkt. Hoe zit het probleem in elkaar? Hoe kan je het uitleggen? Veel voorbeelden van oefeningen.

Bohnen, Ella, Marga Tubbing & Simon Snel: **Leren lezen en schrijven. Hartstikke moeilijk? Deel 3.** Amersfoort: SVE, 1986. 266p. Prijs: 520 fr.

Deel 3 gaat over lezen. Het brengt een aantal theorieën, visies, uitgangspunten over lezen met elkaar in verband en geeft van daaruit aanwijzingen over leren lezen in alfabetisering (hoofdstuk 1). Deze aanwijzingen worden in de volgende hoofdstukken verder uitgewerkt en betreffen de systematiek in leren lezen, de keuze van leesteksten en oefenen met lezen. In hoofdstuk 6 worden 4 problemen uitgewerkt waar op studiedagen vaak naar gevraagd wordt, namelijk hardop lezen, tempolezen, gokken en lezen met beginners.

In de publikatie zijn 4 bijlagen opgenomen. Die bevatten een overzicht van de geschiedenis van het lesonderwijs, een samenvatting van ideeën van Frank Smith, een overzicht van de ideeën van Freinet, en een uitgebreide bespreking van de methode Caesar 'Veilig leren lezen'.

Bohnen, Ella, Jeanette Noordijk & Marga Tubbing: **Leren lezen en schrijven. Hartstikke moeilijk? Deel 4.** Amersfoort: SVE, 1987. 109p. Prijs: 315 fr.

Deel 4 gaat over aanvankelijk lezen en schrijven. In hoofdstuk 1 wordt het kader beschreven van waaruit het aanvankelijk lezen door volwassenen kan worden benaderd. Hoofdstuk 2 bevat twee beschrijvingen van een reeks lessen in de praktijk. Hoofdstuk 3 staat vol met methodische suggesties voor lesgevers. Hoofdstuk 4 behandelt een aantal problemen waar begeleiders die beginners in hun groep hebben, vaak mee zitten: hoe leer je deelnemers zelfstandig werken, ook in verband met huiswerk? wat doe je als deelnemers maar geen betekenis uit een tekst kunnen halen? en wat kun je eraan doen als een deelnemer bij het schrijven de klanken in de woorden moeilijk hoort? En tot slot: ideeën voor deskundigheidsontwikkeling van begeleiders (hoofdstuk 5).

Colson, Karolien: **Kreatief met taal.** Alfabetisering Vlaanderen, s.d. 10p. Prijs: 60 fr.

Een 20-tal taalspelletjes te gebruiken in de lees- en schrijfgroepen.

De eerste stap zetten. Deelnemersverhalen. Alfabetisering Limburg, 1988. 22p.
Prijs: 150 fr.

Deelnemers uit Limburgse lees- en schrijfgroepen schrijven over hun eerste ervaring met Alfabetisering. Een leerrijke bundel voor beginnende begeleiders, tevens plezierig leesmateriaal voor gevorderde lezers.

Gillis, Greta, Dirk Stellamans, Hedwig Aerts & Sien Van Boven: **Een oriëntatiegroep met zwakbegaafden.** Alfabetisering Vlaanderen, s.d. 42p. Prijs: 150 fr.

Concreter maken van de 'benedengrens' in alfabetisering: verslag en evaluatie.

Hamminck, Kees & Jeanette Noordijk: **Samen of apart.** Amersfoort: SVE, 1985. 44p. Prijs: 135 fr.

Deze publikatie bespreekt de achtergronden van sociale werkplaatsen en de deelname van WSW-ers aan de basiseducatie.

Knol T. & Fr. Van Alebeek: **Taalboek: Leren in een groep.** Amsterdam: Pendoor, 1986. 184p.
Prijs: 450 fr.

Inspirerende lectuur voor begeleiders. Het boek toont een aantal manieren waarop je met deelnemers over taalgebruik kunt praten. Men vertrekt vanuit de ervaringen van deelnemers en heeft veel aandacht voor sociale vaardigheden.

Pepermans, Jef & Paul Van Herck: **Eigenwijzer (+ toelichting).** Leuven: Acco, 1985 (tweede druk: 1986). 155p. Prijs: 365 fr.

Dit is een afgeronde leergang waarin leerlingen van 10 tot 14 jaar een degelijk hulpmiddel leren kennen en gebruiken om werkwoordvormen correct te spellen.

Steehouder, Paul: **Leesplezier.** Amersfoort: SVE, 1987. 103p. Prijs: 200 fr.

Theoretische noties over het begrip leesplezier en suggesties en praktische voorbeelden voor begeleiders om aan de ontwikkeling van leesplezier te werken.

Ten Hoor C. & A. Middel: **Strips in de basiseducatie.** Groningen: Provinciale Bibliotheekcentrale, 1988. 37p. Prijs: 130 fr.

Een handreiking voor het lezen en schrijven.

Uvin, John: **Handelingsgericht ervaringsleren, een voorbeeld.** Alfabetisering Vlaanderen, 1982 (derde druk: 1984). 32p. Prijs: 70 fr.

Werken rond ongevallen met de auto en de verzekering.

Van Doorslaer, Jef: **Alfabetisering. Een gevoel apart.** Alfabetisering Limburg, 1988. 49p.
Prijs: 150 fr.

Beleving en houdingsverandering in het ervaringsleren. Handelt over leerbelemmeringen die samenhangen met:

- normen en waarden van deelnemers en begeleiders;
- het negatieve zelfbeeld van deelnemers;
- verantwoordelijkheid van deelnemers en begeleiders.

Van Doorslaer, Jef: **De startfase van een lees- en schrijfgroep.** Alfabetisering Vlaanderen, 1987. 44p. Prijs: 150 fr.

Een handleiding voor een meer gesystematiseerde aanpak van leervragenonderzoek.

Van Hauwermeiren, Geert: **Wanneer is een vrouw vruchtbaar?** Alfabetisering Vlaanderen, 1984, 36p. Prijs: 80 fr.

Beschrijving van een reeks bijeenkomsten van een lees- en schrijfgroep rond het thema 'wanneer is een vrouw vruchtbaar?'.

Vernaillen, Lieve: **Werken rond bankverrichtingen met analfabeten.** Pilotproject Alfabetisering Vlaanderen, 1982. 23p. Prijs: 75 fr.

Een methodische aanpak vanuit de praktijk om analfabeten wegwijs te maken in het bankwezen.

(*) Werkgroep Alfabetisering Limburg: **Leesplezier. Werken met tijdschriften.** Alfabetisering Limburg, 1989. 20p. Prijs: 70 fr.

Geeft info en tips rond het werken met tijdschriften in een lees- en schrijfgroep.

Wesdorp, Hildo: **Goed onderwijs, wat is dat?** 's-Gravenhage: Stichting voor Onderzoek en Onderwijs, 1985. 80p. Prijs: 250 fr.

Voorstudie periodieke peiling van het onderwijsniveau. Een samenvatting van de resultaten van het proefonderzoek naar het taalonderwijs in de zesde klas van de basisschool in Nederland.

Praktisch lesmateriaal

Kollage fotoboek.

Samenstelling: VU-taalproject Doetinchem, VJV Wietweg 's-Heerenberg ISK Doetinchem

Uitgeverij: Amersfoort: SVE, s.d. 156p. Prijs: 245 fr.

Foto's, tekeningen, tekstjes rond diverse thema's, gemaakt in een alfabetiseringsproject in Vlaardingen. Thema's : school, werken, wonen, openbare gebouwen, gezondheid, verkeer en 'van alles wat'.

Themareeks nr. 1: De startfase van een lees- en schrijfgroep.

Jef Van Doorslaer

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen, 1987. 44p. Prijs: 150 fr.

Handleiding voor leervragenonderzoek.

Themareeks nr. 2: Telefoneren.

S. De Waele

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen, 1988. 52p. Prijs: 180 fr.

Functioneel handboek om rond telefoneren in de groep te werken.

TV-Lezen (bundel).

Werkgroep Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1989. 100p. Prijs: 250 fr.

Oefen-, lees- en informatief materiaal voor deelnemers en begeleiders.

(*) Alfabetisering: Alcohol en feesten.

Werkgroep Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1989. 13p. + illustraties. Prijs: 100 fr.

Er worden een aantal tips gegeven om dit thema in de groep te introduceren (drinkgewoonten van de deelnemers, reclame, moppen). Het werkmateriaal omvat leesteksten, informatieve teksten, illustraties en oefeningen voor beginners en gevorderden. In een apart taaltechnisch deel worden problemen op zins- en tekstniveau onder de loupe genomen.

(*) Alfabetisering: De Ziekenkas: van lidboekje tot verzekeringskaart.

Werkgroep Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg. 12 + 12p. Prijs: 100 fr.

Er worden een aantal tips gegeven om dit thema in een groep te introduceren. Een aantal oefeningen illustreren hoe een taaltechnische oefening op een specifiek thema kan worden uitgewerkt. In een apart taaltechnisch deel worden problemen op zins- en tekstniveau onder de loupe genomen.

(*) Probleemanalyse: werk.

Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1990. 11p. Prijs: 50 fr.

Ik heb werk, maar... Ik ben op zoek naar werk... Ik ben werkloos... Taal, beleving, kennis/inzicht, andere vaardigheden komen aan bod.

(*) Probleemanalyse: Mijn kind kunnen helpen op school.

Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1990. 7p. Prijs: 35 fr.

(*) Probleemanalyse: Met vakantie gaan.

Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1990. 10p. Prijs: 40 fr.

(*) Probleemanalyse: Betalen.

Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, '89-'90. 10p. Prijs: 45 fr.

Thematisch materiaal over cash betalen en andere betalingsmiddelen.

(*) Stress! Wat kunnen we eraan doen?

Alfabetisering Limburg

Uitgeverij: Alfa Limburg, 1989. 19p. Prijs: 70 fr.

Omvat een achtergrondtekst en een handleiding om met de lees- en schrijfgroep te werken rond stresservaringen.

(*) Verkeersmap.

Brugse lees- en schrijfgroepen

Uitgeverij: Brugse lees- en schrijfgroepen, 1988. 127p. Prijs: 420 fr.

(*) Voeding.

Alfabetisering Kortrijk

Uitgeverij: Alfa Kortrijk, 1987. 44p. Prijs: 155 fr.

Handelt over het leren werken met een kookboek, een menukaart leren lezen, enz.

(*) Wegwijs in het ziekenhuis.

Alfabetisering Brugge

Uitgeverij: Alfa Brugge, 1987. 33p. Prijs: 150 fr.

Een volledige en duidelijke fotoreeks voor deelnemers.

(*) Rijbewijspakket: Oefenboek. Oefenmateriaal voor deelnemers.

Alfabetisering Kortrijk

Uitgeverij: Alfa Kortrijk, 1987. 64 + 7p. Prijs: 260 fr.

Besteladres: Alfabetisering Ieper

(*) Rijbewijspakket: Lesboek. Voor begeleiders van een rijbewijsgroep.

Alfabetisering Kortrijk

Uitgeverij: Alfa Kortrijk, 1987. 44p. Prijs: 185 fr.

Besteladres: Alfabetisering Ieper

Themamap: Vakantie - Themareeks nr. 3

Oostvlaamse Alfagroepen

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen, 1990. 80p. Prijs: 300 fr.

Themamap: Winkelen - Themareeks nr. 4

Westvlaamse Alfagroepen

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen, 1990. 85p. Prijs: 375

Nieuwe titels in voorbereiding binnen de Themareeks:

Themamap: Gezonde Voeding

Themamap: Brievenbus

Themamap: Inkomen

Eenvoudig leesmateriaal**Wablieft: een volwassen krant in eenvoudige taal.**

Verschijnt driewekelijks. Jaarabonnement: 400 fr.

Alfabetreeks

Verdeeld door uitgeverij Infodok

Sleutelreeks

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen i.s.m. Infodok

Kanapeereeks

Uitgeverij: Alfa Vlaanderen

Deelnemersliteratuur**Tentoonstelling 'Anders bekeken'**

'Anders bekeken' is de titel van een doe-tentoonstelling die aan de hand van voorbeelden uit het dagelijkse leven de bezoeker wil laten aanvoelen wat het betekent 'niet te kunnen lezen en schrijven'. Vooral gevoelens als 'ik voel mij bekeken', 'uitgelachen worden', 'faalangst', 'je ziet het aan mijn gezicht'... worden aan den lijve ondervonden.

De tentoonstelling brengt een aantal dagelijkse situaties onder de vorm van opdrachten. 'Opdrachten' refereert naar de druk van buitenaf die een analfabeet ook ervaart. Zo is er o.a. een spellinggeweten dat inspeelt op de angst om fouten te schrijven (en uitgelachen te worden); de bezoeker kan gaan winkelen in rekken met onverklaarbare opschriften; hij ervaart hoe ontspanning inspanning wordt als hij de ondertitels van zijn favoriete feuilleton amper kan volgen.

Uitleendienst: Alfabetisering Vlaanderen (Marleen Rasschaert)

Besteladressen:**(*) vermeld voor de titel van het boek:**

Werkgroep Alfabetisering Limburg, Bampslaan 37, 3500 Hasselt, tel. 011/22.61.60

De Brugse lees- en schrijfgroepen, Coll. Mansionstraat 24, 8000 Brugge, tel. 050/34.15.15

Project Alfabetisering Kortrijk, Budastraat 41, 8500 Kortrijk, tel. 056/22.62.84

Alfabetiseringsproject voor de Westhoek, Sint-Jansstraat 11, 8900 Ieper, tel. 057/20.16.62

Niets vermeld voor de titel van het boek:

Alfabetisering Vlaanderen, Gentsessesteenweg 58, 9200 Dendermonde, tel. 052/22.02.41.